

Het milieubeleid in een aardappelschil

Water, water en nog eens water!

Het is droevig gesteld met ons water

Ons artikel in dit tijdschrift van Natuur en Landschap over de **illegale grondwaterwinningen** kreeg heel wat bijval, ook **Pano** pikte ons artikel op. De tsunami aan grondwaterwinningen zorgt niet alleen voor huizen die scheuren maar legt ook een ernstige hypotheek op het drinkwater van onze kinderen. En alsof dat nog niet genoeg is, scoren we op waterkwaliteit ook bijzonder slecht. In het jaarrapport van de OESO staat dat slechts 2% van de oppervlaktewaters gezond is! De organisatie van de sterkere economische landen stelt ronduit dat het slecht zal aflopen zonder goede en sterke maatregelen.

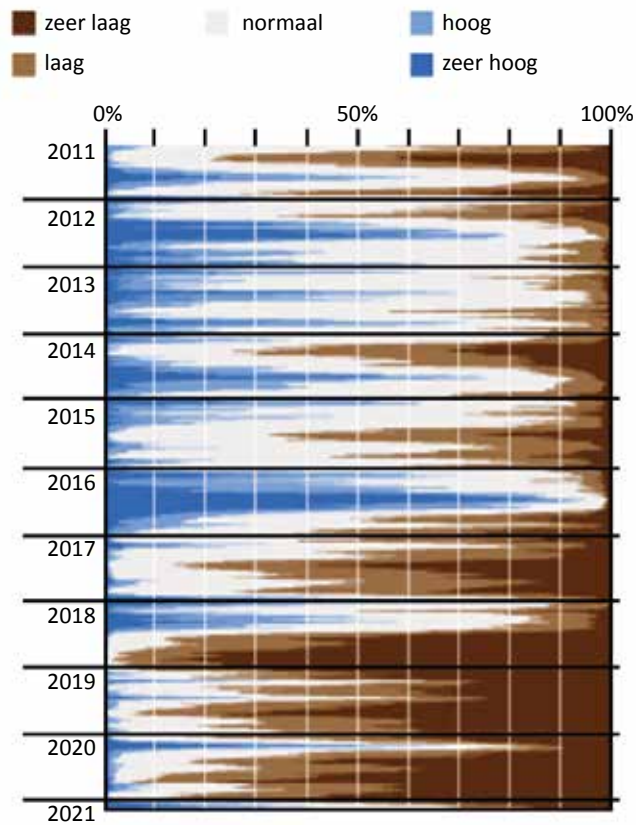
Kort samengevat:

- We halen geen enkele doelstelling van EU Kaderrichtlijn Water
- De helft van de Vlaamse waterlopen scoort slecht
- Geen enkele waterloop scoort 'goed', laat staan 'zeer goed'
- In 60% van de gevallen geen vooruitgang
- In 6% van de waterlopen is er zelfs een achteruitgang!
- Voor grondwater zijn er ongunstige trends merkbaar voor nitraat en de beschikbare hoeveelheid.

■ Dit water moet opgevangen worden in de mestkelder, maar ongestraft in het oppervlaktewater lozen is veel goedkoper!
Foto NPOB

De grondwaterstanden sinds 2011

■ Bron: Vlaamse Milieumaatschappij.
<https://pro.waterinfo.be/download/c9c55e9f-f37c-4a5e-9b6f-2fa9ff9c1d00?dl=0>

Falend milieubeleid

Het milieubeleid van de afgelopen jaren is dan ook ronduit dramatisch geweest. Ook de landbouworganisaties beginnen in te zien dat het gedoogbeleid van 'alles kan en mag' ervoor gezorgd heeft dat we in een onaanvaardbare situatie terecht gekomen zijn. Er is niet alleen het debacle van de stikstofuitstoot dat ons land dreigt te blokkeren. Ook het gemis aan respect en waardering voor ons oppervlakte- en grondwater zal ons de das omdoen.

En dat we gelijk hebben, bewijst nu ook een arrest van de Raad van State dat een grondwaterwinning vernietigde (9 maart 2021, arrest Quiryne, Turnhout). Het is duidelijk: de eeuwigdurende vergunningen worden zonder enige wetenschappelijke onderbouwing afgeleverd. Onze politici dienen dan ook dringend te doen waarvoor we ze gekozen hebben: hun verantwoordelijkheid nemen met respect voor de natuur.

Maar opletten geblazen: pak de onverantwoorde grondwaterwinningen aan en laat niet de slachtoffers betalen!

De boodschap uit de Pano-reportage van donderdag 11 maart 2021 over de verdroging van Vlaanderen is ook door politici opgepikt. De wilde politieke ideeën die her en der worden geopperd zullen het watertekort echter niet oplossen, een goed beleid kan dat wel.

Bouwvoorschriften verstrengen in regio's waar de kleilaag krimpt, zoals Federaal Staatssecretaris De Bleeker (Open Vld) voorstelde in het radioprogramma De Ochtend, jaagt de slachtoffers op kosten. Terwijl de oorzaken zoals onverantwoorde grondwaterwinningen, drainages en bijkomende betonning niet worden aangepakt. Ook het verplicht opnemen van bodemkrimpt in de woningverzekering lijdt aan dezelfde kwaal. Iedere burger zal meer moeten betalen voor iets waarvoor hij of zij geen schuld treft en dat kan opgelost worden door een goed beleid te voeren.

Om al deze redenen vragen wij:

- Stop het lakse beleid, en maak NU een striktere regeling voor captatie en grondwaterwinningen!
- Grondwaterwinningen geen levenslange vergunning! Maximum 10 jaar! We gaan het grondwater van onze kinderen toch niet voor eeuwig wegschenken?
- Een strenge aanpak van de illegale waterwinningen. Iedere gebruiker van water moet betalen. De illegalen hebben jaren NIET betaald en ook minder betaald voor hun vuil water. Worden zij hiervoor retroactief bestraft? Wat doet handhaving? We rekenen op een duidelijk en geloofwaardig signaal.

We zien heel veel ambitieuze plannen in het kader van de *Blue Deal*. Maar hoe kan men een goed waterbeleid voeren als men niet weet hoeveel water er is en al zeker niet hoeveel water er gecapteerd wordt of illegaal verdwijnt?

Iedereen wakker worden!

De auto niet wassen, het kinderzwembadje niet vullen, hergebruik bij droogte en tal van andere acties: de gewone burger vormt veelal niet het probleem, hij is zich bewust van de noodzaak aan voldoende en zuiver water. Het is dan ook onaanvaardbaar dat een aantal grote verbruikers zich niets van de anderen aantrekken en vinden dat wie eerst komt, eerst pompt. Verder zijn er de bouw- en infrastructuurwerken waar massaal grondwater weggepompt wordt via riolering of beken zonder mogelijkheid tot infiltratie.

En dan is er nog de vervuiling. Zo is er een varkensstal waar de mest door de muur loopt en de vervuiling ongezien is. Al jaren draait handhaving rond de pot en gaat de vervuiling gewoon door! Alle politieke niveaus spelen in dergelijke gevallen een belangrijke rol. Daarom blijven we hen op hun verantwoordelijkheid wijzen om watervervuiling en waterwinningen ernstig aan te pakken, en vergunningen die aangevraagd worden zonder een degelijke en verantwoorde grondwaterstudie te weigeren! Nu volstaat het handig te zijn met invulformulieren... en je krijgt een Water-Voor-Eeuwig ticket! Zelfs tegen alle negatieve adviezen in worden sommige aanvragen zonder motivatie goedgekeurd.

Aardappeltelers stellen zoals zovele anderen dat ze water nodig hebben om aardappelen te verbouwen. Begrijpelijk en verdedigbaar ware het niet dat we verzuipen in het teveel aan aardappelen. In de fruitteelt wordt er wel zorgzamer omgesprongen met water door een gerichte druppelberegening. Desondanks zien we dat fruit met hopen gestort en ondergeakkerd wordt wegens teveel. Het excuus heet dan de Russen die de import aan banden gelegd hebben. Helaas blijven wij zitten met de milieuschade van die overproductie.

Voor al die overschotten worden enorme hoeveelheden grondwater opgepompt. Die overschotten zorgen op hun beurt dat de prijs te laag is en dat er extra-inkomensteun moet betaald worden. Het

■ Elk jaar wordt het overschot aan peren gewoon gestort.
Foto NPOB

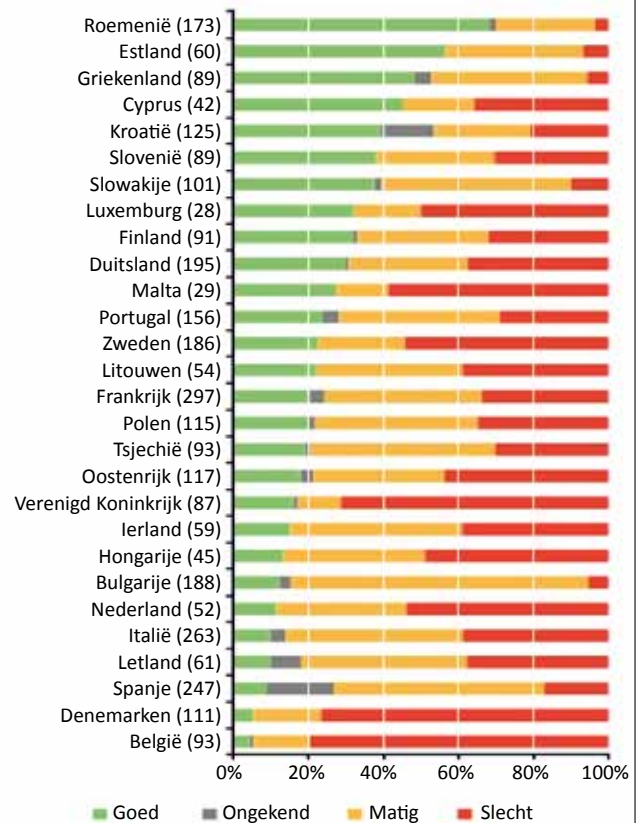
systeem is te gek voor woorden, want door het overschot is de prijs te laag en gaat men om dit te compenseren... meer produceren en meer water gebruiken en meer milieuvervuiling door pesticiden en meststoffen veroorzaken.

Hebben we dan geen voedsel meer als we paal en perk stellen aan het grenzeloos oppompen van water? Onzin. Het zal inderdaad enkele procenten minder opbrengst genereren. Er zijn ook alternatieven onder de vorm van opvang van hemelwater en hergebruik van water. De droogte maakt het natuurlijk niet eenvoudiger. Maar die droogte wordt vaak mee veroorzaakt door zij die de laatste druppel oppompen.

Het probleem is complex en ligt ook bij onze eetgewoonten en bij een landbouwmodel dat niet meer in evenwicht is. Weet dat voor 1 kg rundsvlees 15 500 liter water nodig is. Een lange termijnvisie en een aangepast landbouwbeleid zijn nu dringend aan de orde.

Dringend tijd om een keuze voor de toekomst te maken. Het is 5 voor 12. Onderstaande grafiek van Europa heeft geen woorden!

Staat van instandhouding van habitats op het niveau van de lidstaten

■ Bron: The State of Nature in the EU
<https://www.eea.europa.eu/publications/state-of-nature-in-the-eu-2020>

Oproep

We vragen dan nogmaals aan onze actieve leden om alle aanvragen voor grondwaterwinningen grondig te bekijken. Je vindt een standaard bezwaardocument op onze website. Je kan ook steeds mailen naar:

beleid@natuurpuntoostbrabant.be

